

344/62/4
L. 500

DZIENNIK WILEŃSKI.

Tom I.

R O K 1 8 2 0.

STYCZEN ————— KWIECIEŃ

Jesli umiesz czytać, azaż to nie roz-
kosz, c'as sobie upatrzywszy, nad książka-
mi posiedzieć, prawa i powinności się
swey dowiedzieć..... Nie trzebać będzie
wielkiego nakładu; zbiegasz wszystek
świat lekkim kosztem, tuż na miejscu sie-
dząc, tak, jakobyś tam wszędzie oczewi-
ście był, a jakobyś wszystko słyszał. *Mi-
kołaj Rey z Nagłowic. Zwierniadio ży-
wota człow. pocziw. list. 112.*

NAKŁADEM I STARANIEM TOWARZYSTWA TYPOGRAFICZNEGO

W WILNIE W Drukarni A. MARCINOWSKIEGO:

Dozwala się drukować pod tym warunkiem, aby po wydrukowaniu nie pierwiej wydawać zaczęto, aż będą złożone w Komitecie Cenzury exemplarze zięgi tej, jeden dla tego Komitetu, dwa dla Departamentu Ministeryum Oświecenia, dwa exemplarze dla Imperatorskiej publiczney Biblioteki, i jeden dla Imperatorskiej Akademii nauk. Dan w Wilnie 1820, marca 19 dnia.

A. Becu Prof. Czł. Kom. Cenz.
X. J. K. Chodani Prof. Ord. Czł. Kom. Cenz.

129
17 2

Biblioteka Jagiellońska

1002425674

*Lista Prenumeratorów na Dziennik
Wileński 1820. roku.*

Andruszkiewicz rejent.	Budziński podkom.
Baliński Michał.	Bukar.
Barankiewicz dok. med.	Bukowicki.
Becu prof. i kaw.	Buynicki marsz.
Bernatowiczowa.	Bychowiec sęd.
Bielar xiądz.	Bystram szamb.
Blus nauczyc.	Chelmowski x. super.
Bobrowski sęd.	Chmodziński Piotr chor.
Bofkiewicz x. pleb.	Chocianowska Wincen.
Bohatkiewicz Alex.	Chołoniewski Hr. Wład.
Bohdanowicz x. prof.	Choroszyński rejent.
Bohdanowicz marsz.	Chrapowicki Ant. pre-
Bohusz podkom.	zydent i kaw.
Borch Hr. a. s. s. i kaw.	Chreptowicz Hr. i kaw.
Boreyko podkom.	Chryścinicz chorąż.
Boreysza rad. kalleg.	Ciecierski marsz.
Borowski Leon.	Cieciszewski bisk. i kaw.
Bortkiewicz Stanis.	Czaykowski rad. tytuł.
Borzymowski sęd.	Czaykowski ass. kolleg.
Botwinko prok. gub. wil.	Czetwertyński Xżę ka-
i kaw.	merh.
Brochocki Stanis.	Daszkiewicz sowiet i k.
Broński marsz.	Dąbski Ignacy sędzia.
Brunet kap.	Demontowicz rejent.
Brunow chorąż.	Derszkof D. M.
Bryndza sęd.	Dmuchowski kanonik.
Bucharski a. r. s. i kaw.	Dmuchowski wice-mar.
Buczyński podk.	Dmuchowski Aurel. sęd.
Budziłowicz dyrek.	Dmuchowski pis. K. E.

Doliński xiądz.	Günther Hr. prezyd.
Domeyko podk.	Gzowski prezyd.
Dorożyński Jul.	Hadzicki.
Dowgiałło b. ass. s. g.	Hiter kapit.
Dowgiałło rejent.	Hirs poczmey. ex. 2.
Dowgird. sęd.	Holyński Mich. mar. i k.
Dudziński szamb.	Hollowko Józef dozór.
Dybowski Winc.	szk. pińsk.
Gałęski kapit.	Hoppen Sow. sęd.
Gałęzowski D. M.	Hrehorowicz kapit.
Garbowski definit.	Hryniewicz sęd.
Garwaski Alex.	Hucewicz kanon.
Gawroński Jan sęd.	Hulewicz podkom.
Gieczewicz kapit.	Jankowski rejent.
Giedroyciowa Xżna.	Januszkiewicz.
Giedroyc Xżę bisk. i ka.	Januszewski woys.
Gielgudowa marsz.	Jasieński marsz.
Gimnaz. mińsk.	Jaszczyński nauczyc.
— grodz w Swisł.	Jatowt. deput.
— Białyst.	Jatowt rejent.
— Mohilew.	Jelski proboszcz.
— Podol. w Winnicy.	Jelowicki sęd.
— Witebs.	Jeśman rejent.
Ginet Antoni.	Jodziewicz podsęd.
Gorecki Ant.kap. i kaw.	Iwanowska skarb.
Gorski Hip. prez.	Iwaszkiewicz plenip.
Gośliński kar. nauczyc.	Juchnowski Kaz.
Granicki Jan.	Jukowski.
Grawrok x. gward.	Kalinowski sędz.
Grocholski Hr. r. s. wi-	Kamiński Konst. rejent.
ce-guber.	Kamionko bisk. i kaw.
Grudziński Jul. gub.sek.	Kantora ryska guber.
Grużewski sęd.	Karlewicz rad. koleg.
Grużewski chorąż.	Klasztor xx. pijarów dą-
Grycewicz Franciszek.	browie.

Klukowski.	Maciański Ignacy.
Komorowski wice-mar.	Mackiewicz bis. i kaw.
Koncewiczowa strap.	Majewski xiądz.
Kontrym Kazim.	Makowiecki prezyd.
Korewa sęd.	Malewski rektor i kaw.
Korsak. b. marsz.	Marcinowski kan.
Korytkowski szamb.	Marcinowski Antoni.
Kostrowicki szamb.	Maxymowicz wice-gub.
Kownacki marsz.	Mikucki.
Kozakowska Wer. pre-	Milkiewicz prez. i kaw.
zyd.	Mliński Tom.
Kozakiewicz Franciszek	Moniuszko Kaz. (D. P.
Kozieł kanon.	Morykoni staros.
Kozieł sędz.	Moszyński Piotr Hr.
Kozieł Ignacy.	Narbut porucz.
Koźuchowski prez.	Nielubowicz Kaz.
Krzywiec Józefat skarb.	Nitosławski marsz i k.
Kształt pralat.	Obrąpalski pis.
Kudzinowicz sędz.	Oczapowski Mich. D. F.
Kulwiec xiądz.	Odyniec Komor.
Kurzeniecki stoln.	Ogiński Xzę Senat. i k.
Lachnicki pólkow.	Olizar Hr.
Leja Bogum.	Olszewski xiądz.
Lenkiewicz Jan.	Oldakowski prof.
Lewicki Pachom, opat i	Onacewicz prof.
kaw.	Opacki podkom.
Liceum wołyń. w Krze.	Ordanowicz Józ przeł.
Lipkowska Anna	Orlicki Lud. ucz. szkoły
Lubecki Xzę marsz.	mozyr.
Lubecka Xżna marsz.	Orłowski Mich.
Łappa Józ. marsz.	Osiński A oi. nauczyc.
Łazarow Alex. ucz. szk.	Oskierczyna prezyd.
łysk.	Ostromecki Wal. uczeń
Łopaciński rotm.	gim. grod.
Łopaciński podkom.	Oszczukliński prob.

Osztorp marsz.	Rozen Baron S. i kaw.
Pacowski And. major.	Rupeyko X. prob.
Paszkiewicz deput.	Rutkowski Jan.
Piątkowski Ant. sęd.	Saplic X. przeor.
Piotrowski xiądz prob.	Seminaryum dyecezał.
Piotrowicz rejent.	wileńs.
Piotuch sęd.	Seminaryum głów. duch.
Plater Hr. Konst.	wileńs.
Plater Hr. ass. s. gł.	Sianożęcki prezyd. i k.
Plater Hr.	Siesicki Fel. sęd.
Pleski rad. dworu.	Slizień Józef marsz.
Pocztamt St. petersb.	Slotwiński Lud.
Pocztamt zagrán alexo-	Sniadecki Jan astr. i k.
cki ex. 2.	Sniadecki Jęd. rad. st.
Poczt. małoros. exem. 6.	Sobolewski prof.
Poczt. moskiew.	Sokulski X. przeor.
Pocztamt warszawski e-	Stankiewicz Alex. ucz.
xem. 10.	Starzyński Hr. i kaw.
Podgórski b. chorąż.	Staszewicz kapit.
Poliński prof.	Strawiński marsz.
Połocka akad.	Strumillo sowiet.
Popławski.	Święcicki Adolf.
Porembski kapit.	Szaniawski X. przeor.
Puchalski Piotr.	Szantyr komor.
Puzyna Xzę marsz.	Szkoła powiat. rosień.
Puzyna Xzę marsz.	— grodzień.
Rabikow S. S.	— berdyczow.
Rafałowicz Adryan.	— kowień. ex. 2.
Ratyński chorąż.	— międzybożs.
Ratyński Stanisł.	— litewsko-brzes.
Reykowski D. M.	— słonim.
Rodziewicz S.	— kamieniec podols.
Rogowski szamb.	— niemirów.
Romański X. prowic.	— chołopień.
Romański Ant. por. i k.	— łyskowska.

Szkoła Illukszań.	Uniwersytet wileń.
— Kieyd. ewang. ex 2.	Urbanowski prezyd.
— Chwałoyńska.	Wagner aptek. pińs.
— gimnaz. krożs.	Wańkowicz Edw.
— pow. słucka ewang.	Wawrzecki jener.
— krasław.	Ważyński marsz.
— żytomir.	Weychart rad. dworu.
— gimn. zabials.	Wieliczko prezyd.
— pow. łucka	Wierzbilowicz komor.
— kaniows.	Wisłocki marsz.
— wierzbil.	Wolfgang prof.
— klewan.	Wolgiemut And.
— humań.	Wołodko sęd.
— międzyrz.	Wołodkowicz Melch.
— nieświż. ex. 2.	marsz.
— mozyrs.	Wołowicz Hr. guber. i
— krzemien.	kaw.
— traszkuń.	Wołowiczowa podkom.
— tołoczyńs.	Woynilowiczowa asses.
— nowogródz.	Woytkiewicz X. przeor
— postaw.	Woytulewicz D. F.
— mołodecz.	Wyleżyński marsz.
Szłykow R. S. i kaw.	Wyszkowski jener.leyt.
Szweykowski Jan Hr.	i kaw.
Szweykowski podkom.	Zabiello jener. i kaw.
Szydłowski naucz.	Zabiello Hr.
Szyszo Józ. woys.	Zach skarb.
Tarnowski Hr.	Zakrzewski Ant. pref.
Trefurt K. A. i kaw.	Zaleski ass. s. gł.
Trębicki prezyd.	Zaleski Leonard.
Tyszkiewicz Hr. jener.	Zaleski Chorąż.
Tyzenhauz Rud. Hrabia	Zaleski Ant. marsz.
szef.	Załęska Stolnik.
Tyzenhauz Hr. półkow.	Zawadzki typog. ex. 3o.
Uldyński nauczyc.	Zawisza Sym. mars.

Żelwitr. rejent.
Żołądź Mich. rejent.
Żuk xiądz pref.

Żukowski.
Żurakowski deput.
Życki prof.

MATERYE TOMU Iszego.

L I T E R A T U R A.

Wiadomości historyczno-krytyczne do dziejów literatury polskiej, przez Józefa Maxymiliana Hrabę z Tę- czyzna Ossolińskiego i t. d. . . .	<i>stronica.</i> 1
— Abraham Bzowski 7, jego dzieła	18
— — rękopisma	25
— Melchior z Mościsk.	189
— Łukasz Lwowczyk	195
— Seweryn Lubomłczyk	194
— — jego dzieła	196
— Fabian Birkowski	200
— — jego dzieła	207
— Szymon Okolski	272
— — jego dzieła	279
— Jan Alan Bardziński	282
— — jego dzieła	284
— Stanisław Warszawicki	288
— — jego dzieła	293
— Hieronim Moskorzowski	405
— — jego dzieła	408
— Jędrzey Moskorzowski	412
— Marcin Polak	415
— — jego dzieła	421
— Erazm Ciołek	428
— — jego dzieła	435

Zbiór poezyy Chodźy Hafyza z Szyrazu, sławnego rymotworcy perskiego p. Józefa Sękowskiego	257
Uwagi nad poezją i wymową pod wzglę- dem ich podobieństwa i różnicy	385
— Poezya i wymowa wschodnia	392

H I S T O R Y A.

Historya krytyczna inkwizycyi hiszpań- skiej i t. d. X. Llorent. przez Mi- chała Balińskiego	129
--	-----

P O D R Ó Ż E.

Szwajcarya saska, wyjątek z podróży do Niemiec w roku 1818, przez Mi- chała Balińskiego	27 i 178
Dziennik podróży Józefa Sękowskiego przez Odessę do Stambułu — Opi- sanie Odessy	146
Wyjątki z rapportów osob wysłanych przez cesarski uniwersytet wileński dla doskonalenia się w naukach, wy- ciąg siódmy :	
— Machiny do tkania i do postrzy- gania sukna	165
— Taran hydrauliczny Montgolfiera i prasa hydrauliczna	168
— Machiny do robienia pończoch	169
— Fabryka do odlewania różnych sztek żelaznych	172

— Młyny do młucia zboża . . .	174
— Kanał St. Maur	176
Poselstwo z twierdzy <i>Cote du Cap</i> do Ashantei p. X. Michała Olszewskiego	295

P O E Z Y A.

Dziwaczka, powieść moralna z franc.	79
Motyl i Pszczółka, bayka P. . . .	87
Osieł i Zrzebiec, powieść W. T. . .	89
Piosnki serbskie: I. Wrodzona Swoboda	89
II. Trzy troski . . .	90
Zale Tassa z Lorda Bayrona (Byron)	
poety angielsk. 213 i 311	
Nauki	316
O przyrodzeniu rzeczy z Woltera na-	
śladowanie Lukrecyusza	318
Horacyusza z xięgi Epodon pieśń XIII,	
przez J. Zaleskiego	319
Wiersz weselny, z włoskiego	320
Propercyusza, przekładania Słowackiego	453
Opatrzność z Ewarysta Parney, poety	
francuzkiego	459
Wiersz wyjęty z dziełka pana St. Ju-	
lien, pod tytułem: rys życia Tade-	
usza Kościuszki, przekładania Joa-	
chima Chreptowicza	462

R O L N I C T W O.

O teraźniejszym stanie rolnictwa w Anglii przez Fr. Paszkiewicza . . . 45

O nawozach przez Kajetana Kras- sowskiego	220 i 321
Wyjątki z listów pana Michała Ocza- powskiego, pisanych z Mögelina .	235

DOSWIADCZENIA GOSPODARSKIE.

O lnie sybirskim trwałym przez Fr. Pasz- kiewicza	65
Kartofle na cały rok do użycia przy- datne przez tegoż.	67
Sposob poprawienia zboża spleśniałe- go <i>M. P.</i>	68
Mlekomierz pana Jones <i>M. P.</i>	69
Opisanie doświadczeń w paleniu węgla z większą korzyścią, aniżeli sposo- bem dawniejszym	244
Sposob pędzenia wódki z kartofli, <i>P. M.</i>	249
Sposob farbowania kolorem żółtym i szarym za pomocą kartofli <i>M. P.</i>	252
Drożdże sztuczne z Hermbstäda <i>A. O.</i>	349
Nauka dla gospodarzy o sposobie wy- rabiania lnu i konopi bez moczenia przez pana Christiana	464

SZTUKI PRZEMYSŁOWE.

Mora metaliczna <i>M. P.</i>	72
Marmur sztuczny zwany <i>Marmorillo M. P.</i>	78

B U D O W N I C T W O.

- O piecach pokojowych, oszczędzających znacznie opał, z dodatkiem sposobu do robienia lakierów i pokostów do powlekania powierzchni tychże pieców przez *Demmricha A.O.* 336

F I Z Y K A.

- Teorya Rosy i tłumaczenie fenomenów objawiających się przy jey tworzeniu podług nauki pana *Weels* . . . 438
Sztuczne zamrażanie wody *M.P.* . . . 69
Lampa bez płomienia *M.P.* . . . 70

W Y N A L A Z K I.

- O zamienianiu drzewa, płótna, papieru, i t. d. w gumę i cukier . . . 352

R O M A N S E.

- Zacność kobiet 92

W I A D O M O S C I L I T E R A C K I E.

- Rok meteorologiczny, 1819, w Wilnie 116

R E J E S T R

stronica.

Cesarski uniwersytet wileński :	
Posiedzenia literackie i publiczne r. 1818	554
— — r. 1819	493
Konkurs do katedr: Logiki, Metafizyki i Filozofii moralney	489
— — historyi powszechney	490
— — anatomii.	491
Cesarskie wolne ekonomiczne Towarzy- stwo petersburskie : przyznanie na- grod za rozwiązywanie zadań ogłoszo- nych w roku 1818	362
Towarzystwo mineralogiczne peters- burskie	252 i 360.
Posiedzenia akademii umiejętności pa- ryzkiej 253, 367 — towarz. królew. londyń.	255, 366.
Dzieła peryod. polskie na rok 1820. .	117
Nowe dzieła polskie	123 i 369
— — rossyyskie	126
— wydanie dzieł Petrarki	384